

ВІРНІСТЬ

«Не самим хлібом житиме людина, але
кожним словом, що виходить з Божих уст»
(Матв. 4:4).

R 500^{UA}
РОКІВ
РЕФОРМАЦІЇ

ВІЧНИЙ СКАРБ

№ 7 Липень 2017

Щомісячна християнська газета

www.lifefsource.com.ua

«... Не покінчилось Його милосердя, –
нове воно кожного ранку,
велика-бо вірність Твоя!»
(Плач Єрем. 3:22, 23).

ВІРА ВТРИМУЄ НА ПЛАВУ

Я дуже люблю море. Перебуваючи на пляжі, я весь час проводжу у воді, не виходячи з неї по дві-три години поспіль. Та, незважаючи на відчуття блаженства й захоплення, я завжди боялася опинитися на глибині...

Роблячи свій традиційний заплив на шість-сім метрів, я маю бути впевненою в тому, що мої ноги в будь-який момент зможуть відчуті рятівну землю. Благополучно торкаючись ногами твердого ґрунту, я дихаю так, ніби пропливла не сім метрів, а сім кілометрів. «Не поспішай, пливи спокійно, тоді твоє дихання буде рівним», – завжди говорив мені тато. Але я поспішала пливати, щоб не потонути, вважаючи, що чим більше рухів я зроблю, тим більше шансів вижити. «Не бійся, розслабся, вода сама тебе буде тримати», – говорив другий учитель – чоловік. Але я була впевнена, що вода не буде мене тримати.

В останній приїзд у мене виникло несподіване бажання. Раптом мені захотілося зробити неможливе – лягти на спину. І я зробила це з такою довірою, ніби лягла на диван. Дивно, але я трималася на поверхні води. Я спокійно лежала, насолоджуючись новими відчуттями, навіть не думаючи про те, чи близько піді мною земля. Перевернувшись, я залишалася в спокої, не рухаючись і дозволяючи воді гойдати мене на легких хвилях. Потім я плавала – не лише багато і довго, але й рівно дихаючи...

...Коли страх сильніший за віру, ми напружені, робимо багато непотрібних рухів, втомлюємося на коротких дистанціях, шукаємо тверду основу... Але немає твердшого підґрунтя, ніж Бог; довіра Йому дає нам спокій, котрий не можна потопити: «Думку, оперту на тебе, збережеш Ти у повнім спокої, бо на Тебе надію вона покладає» (Ісаї 26:3).

Страх завжди тягне на дно. Віра втримує на плаву.

Марина Миронова

ЛІТО БЕЗ МІСТА

Літо в місті. Для багатьох сімей – це неминучість. Батьки працюють, і єдиний спосіб хоч якось оздоровити дітей на свіжому повітрі – відправити їх у табір або до бабусі, що теж не завжди вдається.

Але з кожним роком я помічаю у своєму оточенні все більше жінок-фрілансерів або просто домогосподарок, особливо якщо в них більше двох дітей. Наприкінці весни на доріжках нашого парку я часом зустрічаюся з такими мамами і чую сумні роздуми... «Друге літо сидимо в місті. На морські курорти грошей немає, а на дачі – немає умов... Знову будемо хворіти всю зиму! Коли ж уже молодший підросте, щоб хоч на дачі з ним можна було жити?!» – подібний привід для смутку дуже поширений. А іноді до мене звертаються із запитанням: «А ви влітку на природі буваєте? Так? А як вам це вдається?»

Усе-таки для сім'ї з дітьми провести на природі хоча б частину літа – це нагальна потреба. Навіть не в готелі, а саме на замській землі, де є сусідська корова, соловей, різнокольорові ящірки і малина. Це дарує запас здоров'я, яскравих вражень від споглядання Божого творіння... Проведення часу на природі разом дуже важливе для членів родини. Більше «вільного часу», трохи менше роздратування й «дисциплінарних моментів» і значно більше радості та спокою. Отже, варто скористатися цією можливістю.

Одна справа, коли немає ні часу, ні будиночка в селі, інша – коли є і

можливість поїхати, і будиночок, але не вистачає рішучості. Діти то занадто маленькі, то занадто рухливі, машини немає, та й будинок – аж ніяк не котедж з усіма зручностями. Як зважитися повезти дітей на природу?

Як дачник зі стажем, я ризикну стверджувати: на дачній ділянці, де живуть маленькі діти, – це паркан.

Утілити ідею стати лісовим мандрівником дитина двох-трьох років може навіть у ті півтори хвилини, що мама витратить на зняття молока з плити. Але й тут можна знайти рішення. Коли в мене була тільки одна дитина (трохи старша року), ми жили на ділянці, оточеній парканом лише з трьох боків, а дорога до лісу була відкрита. Доводилося просто враховувати це і не залишати дитину саму на ділянці. З дітьми-школярами, напевно, можна просто домовитися.

Усі інші складові частини звичного для міщан комфорту не варті того, щоб через їхню відсутність малюки не потрапили на свіже повітря, щоб не порпалися в землі, не спробували себе в ролі садівників, грибників і мисливців. Зауважу, що християни мають легше переносити невлаштованість побуту. Усе-таки це другорядне, особливо якщо ненадовго.

У цей час можна купатися в ставку, грати з дітьми у водні «доганялки» (це коли потрібно ухилитися від струменя з нагрітого сонцем садового шланга), обідати на свіжому повітрі. Можна помітити й дізнатися багато нового: наприклад, що шпак пищить голосом охриплого кішки, а галки люблять гратися – вони сідають на дах, кидають униз яблуко або равлика і спостерігають, схиливши голову, як предмет чи жива істота котиться вниз...

З особистого досвіду міщанина можу зізнатися: у мене не було ще жодного літнього відпочинку з дітьми, який би згадувався без особливої радості, хоч кожне літо за містом було пов'язане з незначними незручностями. Спочатку в нас не було машини, а на дачній ділянці не було питної води – доводилося ходити до колодязя, а для купання двомісячної доньки воду потрібно було кип'ятити й відстоювати.

П'ять кілометрів від автостанції доводилося долати з коляскою. Дитину, щоб не трясти, часом клали в слінг (пристосування різних конструкцій із тканини, яке використовується для перенесення дитини в перші місяці життя), а в коляску складали багаж. Уживаний холодильник купили тільки через рік, коли вже було на чому його везти. Пральної машинки теж, звичайно, не було. Потім було вже інше село, машина і машинка, але

часом ламався душ, і в будинку довго не вистачало меблів. Надсилання тексту до редакції займало близько півгодини – такий був мобільний Інтернет. Часом закінчувався газ у балоні та відключали світло й воду, а в магазин не привозили багатьох звичних продуктів. Зате випите парне молоко принесло багато користі.

Коли дітей було вже троє, виникла проблема з дозволами біля річки: наш тато не мав можливості приїжджати з міста кожен день, а вести на водоймище трьох дошкільнят було страшно. Але і тут усе якось владналося. Ми домовилися з дітьми про суворі правила поведінки на березі, купили всім яскраві надувні наруківники – не так для підтримки на воді, а як помітні маркери. Придбали багато пластмасового інвентарю, опанували ази пісочної архітектури... І незабаром діти навчилися не плисти на глибину, часом навіть гралися на суші, відпускаючи маму поплавати. А я підбадьорювала себе думками про те, що в мене є знайомі, які з малюками навіть у походи ходять, у тому числі й на байдарках.

Озираючись на багаторічні незначні проблеми, можу сказати впевнено, що все це просто дрібниці, якщо порівняти з можливістю бачити здорові засмаглий обличчя, розфарбовані полуницею, човни на річці під небом на заході сонця і разом зі своєю дитиною слухати вечірні співи птахів, розмірковуючи, соловей це чи дрізд...

Олена Фетисова

ЗАПІЗНІЛЕ СПІВЧУТТЯ

Співчуття, милосердя... Коли ви востаннє їх проявляли?

Я працювала промоутером на людній зупинці. Перехожі й майбутні пасажери неохоче брали мої листівки. А я, нудьгуючи, очікувала закінчення робочого дня. Я не помітила, як вона тут опинилася. Це була дівчина мого віку. Я побачила її пізніше, коли зупинка спорожніла, а вона

продовжувала сидіти на лавочці. Дівчина говорила по мобільному телефону і плакала. Співрозмовник, мабуть, намагався її заспокоїти, але всі його слова розбивалися об її гучні схлипування й докори. Звичайна історія: вона любить його, а він її, напевно, не дуже, тому що дозволив собі поїхати з друзями без неї. Я дуже добре розуміла цю дівчину. Хотілося якось

допомогти їй, підтримати. Але не могла ж я просто підійти до неї. А може... Раптом у мене з'явилася ідея. Схопивши свої листівки, я попрямувала до найближчої аптеки. Через три хвилини в моїй руці була пачка серветок. Ідея була проста – підійти і простягнути їх дівчині, щоб показати, що поруч є той, хто їй співчуває. Але, прямуючи до незнайомки, я раптом засумнівалася: «Та хто ж їй узагалі?» Звичайно, я злякалася. Слухаючи її тихий плач, я хвилину сім мучилася сумнівами. А потім дівчина встала і кудись пішла. Я спробувала ще раз зробити крок у її бік, але мене випередили.

Дівчина впала на шию своїй подрузі та знову голосно заплакала. «Жилетка» її подруги виконала роль моєї серветки. А я, сповнена праведного гніву на себе, повернулася на зупинку. Потрібно було подумати...

Моє співчуття було справді щирим, і я була готова допомогти дівчині. Але чому ж не допомогла? Докори сумління мучили мене. Раптом мені згадалася одна з Христових притч про чоловіка, якого побили, пограбували і роздяненого залишили просто на дорозі. Йому могли допомогти двоє людей, яким належало проявити і милосердя, і співчуття. Вони обидва не раз розмовляли про прояв любові до людини, служачи в єрусалимському храмі. Вони могли допомогти, але не захотіли. Постраждалому ж допоміг той, від якого допомоги ніхто не чекав. І все ж саме він, самарянин, зглянувся над потерпілим: перев'язав йому рани і, посадивши на свого осла, довів до готелю, де залишився з ним до ранку. Наступного дня милосердний самарянин залишив господарю готелю грошей і попросив, щоб про хворого подбали.

Саме таким є співчуття. Таким воно було тоді й таким залишається сьогодні – дієвим, своєчасним, недієвим. Упевнена, що і ті двоє

мали трохи співчуття до постраждалого, але відразу знайшли тисячу виправдань своїй бездіяльності. Можливо, вони навіть пообіцяли собі наступного разу в такій самій ситуації залишити все і допомогти. Але не зараз... Я впевнена, що ви зустрічали людей, які потребували підтримки. А що було далі, залежало тільки від вас. Але і сьогодні (та й щодня) нас оточують люди, які потребують поради, теплої слова, дружніх обіймів. І такою людиною, яка співчуває, може бути кожен з нас. Але милосердя, співчуття – це крок назустріч чужій потребі.

Ким була би мати Тереза, якби вона жила у своєму монастирі, лише зрідка бачачи бідність і хвороби? Але вона пішла в натовп брудних і хворих людей. Кожен день вона «перев'язувала їхні рани, садила на свого осла і везла в готель». А щодо мене, то люди потребують моєї підтримки не тільки в Індії, але й тут, на цій зупинці. Співчуття ж проявляється не тільки на словах, а й у вчинках, до того ж вчасно. Це вже я запам'ятаю назавжди.

Соня Растопчина

Помогайте друг другу дійти до Неба!
Пусть не знает никто, как ты брату помог,
Что твоею молитвой он выжил...
То, что люди не ценят, больше всех ценит Бог.
Мы в молитвах своих за друзей средь тревог
Сами к Богу становимся ближе.

ІСТОРІЇ, ЯКІ ЗДАТНІ ПОВЕРНУТИ ВІРУ В ЛЮДЯНІСТЬ

У кожному місті можна зустріти людей похилого віку, яким соромно просити милостиню. Тому вони продають викрутку, книгу, старий годинник або герань. По-моєму, нам усім потрібна герань...

Щодня ми стикаємося з величезною кількістю негативу, стресу і проявом поганого настрою. І ми починаємо реагувати на оточення так само, тому ця «снігова куля» лише збільшується. Але водночас гарний настрій, подяка й інші приємні почуття передаються і мають аналогічний ефект, просто ми зустрічаємо їх значно рідше. Однак вони є, і ось підтвердження цьому.

- Якось я побачив на вулиці бабусю, яка продавала одну-єдину кімнатну квітку – фіалку. Мені стало її шкода, і я заплатив у десять разів більше, ніж вона просила. Бабуся сказала крізь сльози: «Побіжу я в магазин, куплю дідові сиру, він так його любить». Я приніс квітку додому – і наступного ранку вона розцвіла.

- Я ніколи не вважала себе красунею. Нещодавно мій наречений забув покласти слухавку після нашої телефонної розмови, і я мимоволі почула, як він розповідає про мене сусідові по кімнаті. Він говорив, яка я сьогодні гарна, як йому добре поруч зі мною і як сильно він мене любить. І тут я заплакала. Уперше відчувала себе красивою.

- Ми з подругою були в торговому центрі й виграла по м'якій іграшці в рекламній вікторині. Потім ми побачили розумово відсталого хлопчика, який гуляв з татом, і віддали іграшки йому. Дитина сказала: «Дякую». Його батько мало не розплакався. Виявляється, хлопчик не розмовляв кілька місяців.

- Я працюю в кафе швидкого харчування. Сьогодні вранці чоловік підійшов до каси і сказав: «За мною стоїть дівчина, я її не знаю. Але я хотів би заплатити за її чай. Побажайте їй від мене гарного дня».

Ця дівчина спочатку дуже здивувалася, а потім зробила те саме для наступної за нею в черзі людини. І так п'ять разів поспіль!

- Напередодні мого дня народження дев'ятирічна сестра весь день бігала із сльозами очима, тому що дуже хотіла вручити мені подарунок. Уранці я, як завжди, пішов її будити. «Ти вже можеш вручити мені свій подарунок», – сказав я. Ще не розплющивши очі, вона потягнулася й обняла мене своїми маленькими ручками. Потім з-під подушки дістала конверт з написом: «Дорогому братові на день народження!» Відкривши його, я виявив одну купюру в 10 доларів, дві купюри в 100 гривень, одну купюру в 50 гривень. Це були всі її гроші. Я міцно обняв її та довго так сидів, щоб вона не бачила моїх сліз.

- Працювати на доставці піци втомливо. Навряд чи хтось із працівників запам'ятовує всі адреси та всіх клієнтів, з якими він бачився протягом дня. Сюзанна Гай виявилася уважнішою за інших своїх колег. Вона звернула увагу на те, що одна з постійних клієнток, жінка похилого віку, перестала замовляти піцу. Можливо, вона просто перейшла на іншу фірму або змінила гастрономічні вподобання. Але Гай вирішила заспокоїти своє сумління і вирушила до старенької додому. Двері ніхто не відчиняв, і після того як за тривогою були підняті сусіди, вони звернулися до служби порятунку. Ситуація загрожувала обернутися скандалом – раптом жінка просто поїхала або пішла в магазин. Виламавши двері, господиню будинку

знайшли на підлозі. Так вона пролежала три дні, марно намагаючись дотягнутися до телефону через раптово погіршення стану здоров'я.

Ось так небайдужість однієї чужої людини врятувала життя іншій.

- Давно не було такої грози, як сьогодні. На роботі сказали, що хтось крутиться біля моєї машини. Я вибів на вулицю. Усе було, як і раніше, крім люка в даху: хтось засунув його, щоб машина не постраждала в негоду.

Давайте робити один одному приємні сюрпризи. Від цього не тільки наші душі, але й увесь світ стане світлішим і добрішим.

Чи можна захищати віру зі зброєю? Це запитання неодноразово поставало перед послідовниками Реформації. Мартін Лютер, Мартін Буцер, Філіп Меланхтон та інші реформатори – усі вони писали великі трактати й полум'яні памфлети, відстоюючи це право або забороняючи повставати проти влади. Меланхтон, найбільш толерантний з них, непохитний пацифіст, радив народу зносити несправедливу князівську владу, повторюючи слова апостола Павла¹.

Не завжди цей заклик до миру був почутий у вирі повстань і збройних конфліктів, які наповнювали XVI століття. Імператори, князі, королі та навіть королеви очолювали військові рухи на користь реформованої віри чи католицизму.

У таких умовах, здається, неможливо було зберегти урівноважену позицію, біблійну любов до ближнього незалежно від його переконань. Розділеному на конфесії суспільству, як ніколи, не вистачало посередників, які б намагалися примирити обидві сторони, не зрікаючись при цьому своєї віри.

Саме таким посередником у розколотому війнами європейському світі змогла стати Рене Французька (1510-1575), чиє життя було розділене між Францією та Італією, а родина – між кальвінізмом і католицизмом. Як же їй вдалося водночас відстояти право на свободу совісті для себе й допомагати вигнанцям, яких переслідували? Розглянемо віхи життя відважної, але миролюбної реформаторки, якій, однак, довелося подолати немало перешкод і пережити багато принижень від найближчих людей, перш ніж вона змогла вільно визнати свою віру.

Рене народилася в королівській родині. Її батьком був Людовік XII (1462-1515), а мати – Анна Бретонська. Людовік недаремно отримав 1506 року від Генеральних Штатів² почесний титул «Батька народу». Він не зловживав монархічною владою, дослухався до парламенту й намагався за допомогою судової та податкової реформ покращити життя своїх підданих. До кола спілкування Анни Бретонської, матері Рене, входили гуманісти, поети, музиканти. Саме тому Анну називають першою французькою королевою-покровителькою мистецтв³.

На жаль, просвічені батьки не встигли дати виховання своїй доньці. Рене втратила матір 1514 року, коли їй було лише чотири роки, а батька наступного року. Опіку над сиротою взяв Франциск I, чоловік старшої сестри Рене – Клод. Саме Франциск після смерті Людовіка XII успадкував французьку корону. Вихователкою Рене стала близька до її матері Мішель де Собонн, «найрозумніша жінка», за визначенням французького гуманіста Гійома Бюде. Однак ставлення до вихователки Рене при французькому дворі швидко погіршувалося. Мадам де Собонн звинуватили в тому, що вона виступала проти єдності Франції. Це було пов'язане з тим, що Рене була спадкоємицею герцогства Бретань, яке Луїза Савойська, мати Франциска I, намагалася відібрати. За задумом Луїзи, Бретань мала остаточно ввійти до земель Французької корони. Мішель де Собонн у цій ситуації намагалася захистити інтереси своєї підопічної, за що 1515 року її вислали з двору⁴.

Рене залишилася без захисників, повністю під владою молодого короля, якого вона цікавила лише як пішак у політичній грі – на кону був шлюб французької принцеси крові⁵, і Франциск бажав з найбільшою для себе користю розіграти цю карту. Після багатьох сумнівів і оцінки різних варіантів король зупинився на кандидатурі Ерколе II д'Есте, герцога Феррарі (1508-1559), сина відомої Лукреції Борджіа. Чому ж Франциску видався корисним шлюб французької принцеси з усього лише герцогом невеликого італійського міста?

Уже протягом декількох десятиліть Франція вела війни в Італії, головним чином із династією Габсбургів, які також претендували на італійські володіння. Спочатку суперечка точилася навколо престолу Неаполітанського королівства, але швидко вийшла за межі однієї області. У 1526 році якраз розпочався новий виток італійських війн. Франція, Папська держава, Флоренція, Венеція та Мілан

утворили так звану Коньякську лігу проти спільних іспано-німецьких військ Габсбургів. Франциск I не поспішав із початком військових дій. Карл V Габсбург скористався цією заминкою: 1527 року німецькі та швейцарські найманці-ландскнехти розграбували та сплюндрували Рим. І вже на початку 1528 року французькі війська знову вступили в Італію.

Такими були обставини, у яких укладався союз між французькою принцесою й італійським герцогом. Шлюб Рене з Ерколе мав закріпити французькі відносини між Францією і Феррарою та створити перший зручний майданчик для організації наступних військових походів. Тому 28 червня 1528 року Рене стала дружиною Феррарського герцога і поїхала до Італії, де їй судилося прожити довгі 32 роки з чоловіком, духовно від неї далеким. Чи не єдиною втіхою для молодої герцогині стало те, що вона змогла покликати з вигнання свою виховательку Мішель де Собонн. Та супроводжувала її до Італії і ще дов-

і звинувачень у ересі, герцог Ерколе вирішив діяти на упередження та, заручившись підтримкою Папи, написав французькому королю Генріху II листа. У ньому він писав: «Останнім часом її [Рене] спокусили лютеранські шахраї, і вона відмовляється ходити до сповіді та до меси, а коли один з її слуг помирав, вона відмовила йому в єлеопомазанні⁷. Вона сказала мені, що меса – це ідолопоклонство, та називала й іншими словами, які мені тут соромно цитувати. [...] Я благаю Вас, Пане, послати мені доброго католицького теолога, який би відвернув герцогиню від її жахливої ереси»⁸. Генріх II особисто підібрав для Рене невтомного й рішучого інквізитора Мат'є Орі. До нього також приєднався монах-єзуїт отець Джей – Ерколе доклав значних зусиль, щоб ствердити Орден єзуїтів у Феррарі, і тепер вони бажали йому віддячити. Тож на Рене чекала зустріч з інквізиторами. Щоправда, таке спілкування відбувалося в Рене не вперше. Раніше вона писала Маргариті Наваррській, що

жовтні 1559 року вони жили окремо й майже не спілкувалися.

Однак Рене не відмовилася від протестантизму. Коли ж 3 жовтня 1559 року Ерколе д'Есте помер, Рене відчула себе звільненою і від католицького тиску, і від Італії як такої. Герцогиня вирішила повернутися на батьківщину, у Францію, у свої володіння. Кальвін був схвилюваний бажанням Рене, адже дуже добре знав, наскільки складними були обставини в самій Франції. Він писав їй у липні 1560 року: «Мало Ви виграєте від цієї подорожі, бо кидаетесь з однієї безодні в іншу. Я не бачу ніякої користі Вам від цієї переміни. Влада, з якою Ви також пов'язані, тепер у повному безладі, від чого всі плачуть»¹⁰.

Женевський реформатор знав, про що писав: Генріх II Валуа, король, її родич, сперечався за владу з могутніми Гізами – один із них був одружений з Анною, старшою дочкою Рене. Водночас Рене була близька до доньки Маргарити Наваррської – Жанни д'Альбре – та родини адмірала Коліньї, які очолювали ворожу до короля та Гізів партію гугенотів. Таким чином, якщо Рене повернеться до Франції, то їй доведеться постійно маневрувати між своїми друзями та родичами, які були ворогами один одному.

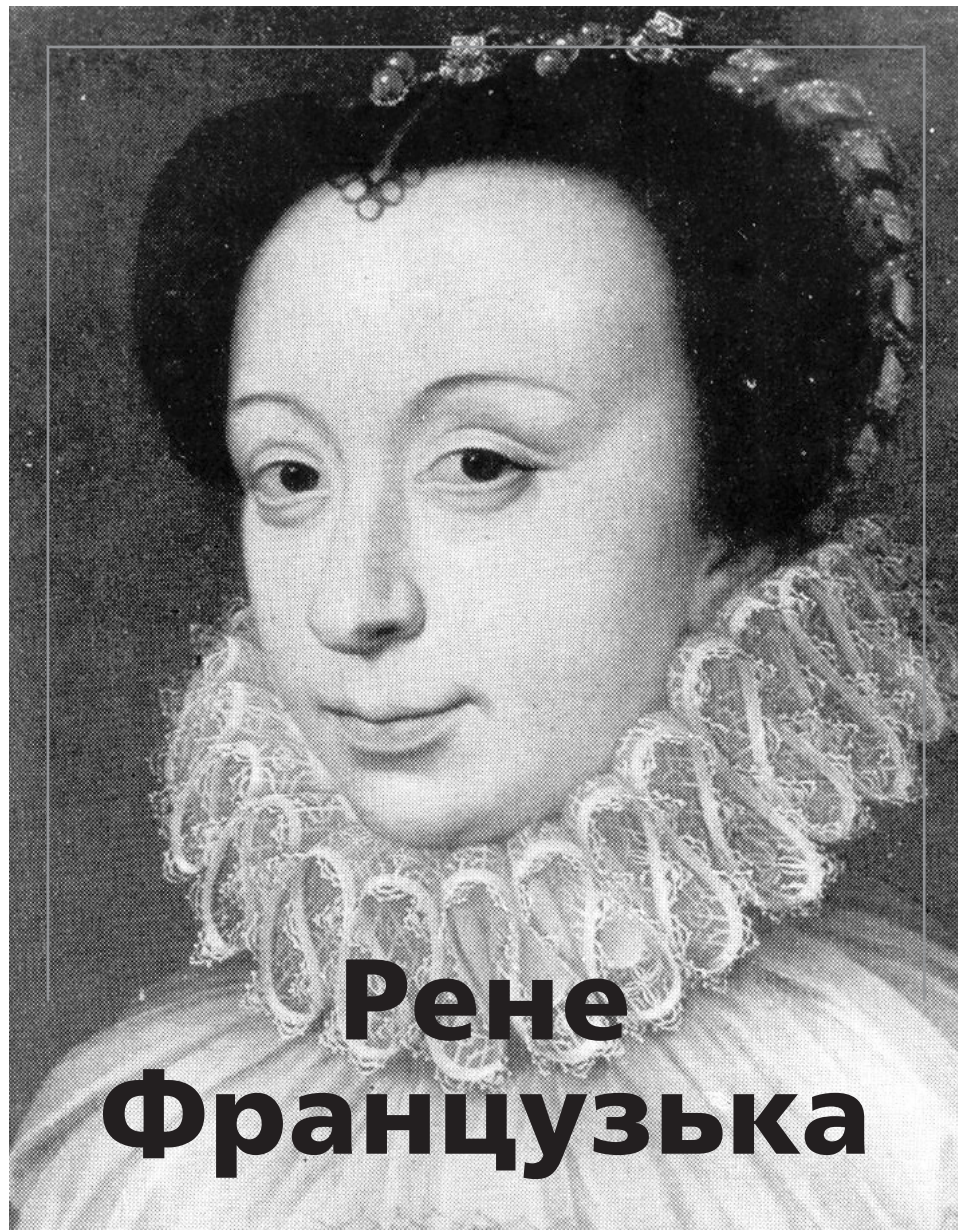
Однак герцогиня Феррарська вирішила ризикнути. Вона оселилася у своєму спадковому замку Монтаржі на півночі Франції. Монтаржі відтоді став справжнім раєм для протестантів¹¹. Вона впровадила реформоване богослужіння в місцевих храмах, як і у Феррарі, надала притулок усім нужденним – з початком Релігійних війн 1562 року таких стало все більше.

Війна, однак, підступала все ближче до Монтаржі – для жодної зі сторін не було секретом, що Рене переходить до протестантів. Герцог Гіз надіслав командувача своїми військами до стін замку, щоб той підкорив бунтівне місто. Рене безстрашно відповіла йому: «Якщо Ви перетворите замок на руїну, то яка користь буде з цього герцогу Гізу? Якщо Ви прийдете, то я першою кинуся вперед, і ми подивимось, чи достатньо буде у Вас зухвалості, щоб убити доньку короля Франції»¹². Війська Гіза відступили від Монтаржі.

Водночас Рене продовжувала переписку з Кальвіном і прийняла Мореля, якого той прислав для пасторської допомоги. У цій переписці часів Релігійних війн відтворилася не тільки стійкість жінки у складних умовах війни й постійних конфліктів між її родичами та друзями, але й жагуче бажання миру та злагоди, відмова від життя в ненависті. Вона писала в Женеву, жаліючись на Мореля й інших протестантських проповідників, які закликали, подібно до біблійного короля Давида, ненавидіти ворогів Господніх: «Пане Кальвін, я у відчаї, бо Ви не знаєте й половини того, як вони поведуть себе тут. Вони закликають простих жінок вбивати та душити. Це проти заповіді Христа. Я Вам розповідаю про це з великою прихильністю, яку я маю до реформованої віри»¹³.

У 1572 році Рене запросили на весілля Генріха IV Бурбона, сина Жанни д'Альбре, з Маргаритою Валуа. Свято, як відомо, завершилося трагедією – Варфоломівською ніччю, у яку загинуло близько 30 тисяч протестантів. Рене не постраждала – завдяки її родинним зв'язкам з Гізами біля її палацу виставили охорону. Приголомшена Рене назавжди покинула Париж. Залишок свого життя – вона померла всього через три роки після тієї трагічної ночі – Рене провела у своєму замку, займаючись доброчинністю та допомогою протестантам.

Ніхто з дітей Рене не прийняв євангельську віру. Старша дочка Анна спочатку вийшла заміж за ультра-католика Франсуа Гіза, а потім за не менш радикального Жака Савойського, герцога Немура. Молодший син Луї навіть став кардиналом і єпископом Феррарі. Проте до всіх своїх дітей вона ставилася з терпінням, як і до своїх ворогів і переслідувачів. «Тиха» реформаторка Рене протягом усього свого життя була справжнім прикладом Христової любові та смиренності, таким необхідним у часи війни та розколу. ▶

Рене Французька

го залишалася при дворі Рене, поки тепер уже Ерколе не напівліг на її висланні⁶.

Як же вплинула Рене на релігійне життя у Феррарі? Після початку активних переслідувань реформаторів-гугенотів у Франції 1535 року у Феррарі починають прибувати перші вигнанці. Рене радо приймала співвітчизників при своєму дворі, викликаючи цим спротив свого чоловіка, який ставав дедалі сильнішим.

Наступного року у Феррарі прибув ще один реформатор із Франції. Він опублікував перше видання свого програмного твору «Настанови у християнській вірі». Цим двадцятишестирічним юнаком був Жан Кальвін. Юний реформатор пробув при дворі Рене лише місяць, проте їхнє листування тривало понад тридцять років. З жодною іншою жінкою Кальвін більше не підтримував настільки міцних зв'язків, нікого він не наставляв і не втішав з таким терпінням і наснагою.

Тим часом до Ерколе доходили все нові чутки про «еретичні» погляди його дружини. На зміну досить полярному Павлу III прийшов суворіший Юлій III, який вимагав значно більшої ортодоксії. Побоюючись погіршення своїх стосунків з Папою Римським

феррарський інквізитор Папіно зневажив її та весь її дім⁹.

Король Генріх був не єдиним, хто відгукнувся на послання Ерколе д'Есте. На той час старша донька Рене вийшла заміж за Франсуа Гіза, члена французької знатної ультра-католицької родини. Гізи теж вирішили направити свого теолога до двору Рене. Їхній вибір був більш зваженим, адже їхній посланець Леон Жене нещодавно сам був звинувачений у протестантських поглядах, проте спромігся адаптувати їх до католицької практики. Вірогідно, Гізи чекали того самого від Рене: зберігаючи в душі прихильність до євангельського вчення, вона мала поступитися своїм принципам утриманням від меси та католицьких таїнств.

Рене опинилася в оточенні католицьких теологів, замкнена у своєму маєтку – чоловік посадив її під домашній арешт, доки вона не «розкається» у своїх поглядах. Незважаючи на епістолярну підтримку Кальвіна, жінці довелося поступитися – під тиском інквізиторів вона погодилася ходити до меси та виконувати інші католицькі практики. Отримавши її «розкаяння», інквізитори й Ерколе випустили Рене з ув'язнення. Вона так ніколи і не пробачила своєму чоловікові його жорстоку позицію: до його смерті в

ОЛЕНА ПЧІЛКА

ПРОРОК

Велик пророк! Велике його слово –
Воно луна, як дзвін той голосний.
Все плем'я рідне слухати готово
Натхненну мову, гомін той дивний.

Пророк в громаді, наче кедр в діброві,
Здійма він високо своє чоло,
І мужі товпляться, і чорноброві
Жінки з дітьми малими вкруг його.

І по степу широкім розляглося
Казання віщого пророка-ватага,
Тим словом кожне серце пройнялося,
Огонь палкий по душах пробіга.

«Ти батько наш! – пророку люд гукає. –
Ти світло яснеє сліпим очам!
Проводар наш! Твоя рука вгадає
Той шлях у край, одданий Богом нам.

В твоїх устах – сама Господня воля,
Твоя рука – правиця єсть свята!
Нехай же в ній спочине наша доля,
Благословенна чиста дума та!

Веди ж ти нас великим шляхом правди!
З тобою душі наші і серця,
Тобі пребудем вірнії ми завжди,
Нехай святиться ввік година ця!»

Іде пророк на ту розмову к Богу,
Провадить же його прихильний люд,
Вкриває віттям пальмовим дорогу,
Хвалу співа, гуде тимпанів гуд.

І сльози чулі полились в пророка.
Як на горі він став на самоті,
Там, на Синаю. Вся душа глибока
В молитві серця вилилась отій.

В молитві щирій за свій люд нужденний,
Що долю доручив йому свою:
«О Господи, порадь той люд спасенний,
Подай Свій заповіт святий, молю!

Нехай скріпить він чистії бажання
Всього народу вірного мого,
Нехай в скрижалях Божії сказання
Затвердять думку щирую його!»

І довго ревно так пророк молився,
І виблагав з небес той заповіт.
З гори ж зійшов, в долині опинився, –
Укрив чоло йому холодний піт!

Що ж там побачив він серед долини?
Нічого!.. Люд отой, що йшов за ним
Недавно так, – щасливої хвилини! –
Тепер стояв перед стовпом німим!

Перед безглуздом ідолом простягшись,
Народ пророків ідолу моливсь,
Бику з металу, віри одцуравшись
Недавної... І мовчки подививсь

Пророк на люд той свій зрадливий.
Скипіло серце з жалю та з печалі,
Прокляв той час гіркий та нещасливий,
Об землю він розбив святі скрижалі!..

Та другий жаль прокинувся у пророка,
Як довше він на свій народ дививсь:
Йому з'явилась яма та глибока
Душевная, в котру той люд точивсь.

І полились в пророка сльози знову,
І він одрікся жалю свого,
До Бога знов здійняв гарячу мову,
Щоб спас нещасний рідний люд його!

ІВАН ФРАНКО

Коли обід хтось славний зготував,
Наїдки найдобріші та напитки,
Царя самого в гості завізав,
А солі не додав до страв, –
Які ж із них пожитки?

Отак і той, хто наложив печать
На серце: сам без дружньої розмови
Жиє для себе – хоч би був не знать
Як чесний, не приблизиться на п'ядь
До Бога без любови.

Вся чеснота, весь труд його марний,
Молитва, піст і жертви всі й тривога, –
Все те, мов пил, розвіє суд страшний
Одна любов з них зробить скарб цінний
Перед престолом Бога.

Не такого посту хоче Бог від нас,
Щоб сушив ти тіло й дух приспав ураз.

Бо який пожиток тілом голод знати,
А без добрих вчинків духом умирати?

І який пожиток від їди здержатися,
А на блуд і здирство пильно поспішатися?

І який пожиток, щоб лица не мити,
А в холодну пору голого не вкрити?

І яка заслуга, що в нас тіло сохне,
А у нас голодний під порогом дохне?

Чи то дуже чесно всю ніч в темній хаті
Гаряче молитися, к Богу припадати,

Поки там під тиним з голоду та стужі
Умирають бідні, зойкають недужі?

Два їздці були раз: митар
І вельможний фарисей;
До мети взялися бігти.
Хто допаде? Той чи сей?

Ся мета – життя у небі,
Щоб до неї дочвалать,
Фарисей запряг два коні:
«Чесноті» одного звать,

Піст, молитва, дари вбогим.
Хто був другий кін? А, ба!
Гордість, злобная обмова
І гідка самохвальба.

Шарпнули оті два коні:
Сей сьуди, а той он там,
Розірвали віз надвоє,
Провалились їздець і сам.

Тим часом убогий митар
Шапу «Смирність» як запряг,
То помалу, але певно
До мети свій віз дотяг.

Коли побачиш праведного в муках,
В терпінні, болях і в тяжкій неволі,
Як він терпливо і без нарікання
Несе тягар свій, не кляне нікого.
То знай, що певність ту нерукотворну
Сам Бог вложив на тее в душу,
Щоб він своїм терпінням і змаганням
Зміцняв життя найглибшій основи.

Коли побачиш грішних і неробів,
Що в розкошах живуть і в марнотратстві
Людською кривдою та самохвальством,
То не ревнуй на Божу справедливість,
Бо знай, що, вичерпавши все се,
Що їм життя такеє дати може,
Вони банкрутами і жебраками
Опиняться в великім Царстві Духа.

Сам лицемірствує з собою,
Хто людським горем і журбою
Турбується з самохвальбою.

Хто при пирах або в гостині
Багаті сипле милостіні,
Гроша ж не дасть своїй дитині.

Для людської хвали й реклами
Будує триумфальні брами,
А своїх пускає з торбами.

Про справи буцім дба народні,
Чужих виймає з біди безодні,
Свої ж і голі, і голодні.

А ти про своїх дбай найближчих,
Про тих безпомічних, найнижчих,
Про тих безрадних і найтихших,
Що допімнутися не вміють,
І явно зажадать не сміють,
І жаль свій лиш сльозами гріють.

Про тих подбай, щоб зла тривога
Не гнала їх від твого порога,
То матимеш заслугу в Бога.

1 Котляров П. М. Від Вормса до Шмалькальдена: право на збройний опір // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – 2003. – Вип. 8. – с. 431, 432.

2 Генеральні Штати – вищий станово-представницький орган Франції, на зразок сучасного парламенту.

3 Cassagnes-Brouquet S., Dufour A. Un manuscrit d'Anne de Bretagne: les vies des femmes celebres d'Antoine Dufour. – Rennes : Ed. Ouest-France, 2007. – P. 12.

4 Schaub M.-K., Poutrin I. Femmes & pouvoir politique: les princesses d'Europe, XVe-XVIIIe siècle. – Rosny-sous-Bois: Editions Bréal, 2007. – P. 110.

5 Принцеса або принц крові – законнонароджені нащадки по чоловічій лінії французьких королів, які, за Салічним законом, можуть претендувати на престол.

6 Bainton R. Women of the Reformation in Germany and Italy. – Minneapolis: Fortress Press, 1971. – P. 239.

7 Єлеопомазання – обряд у Православній і Католицькій церквах, коли священник помазує лоб віруючого маслом – єлеем – на знак

сходження на нього Божої благодаті. Цей обряд також називають таїнством хворих, бо проводиться він здебільшого для важкохворих та помираючих вірян.

8 Березень 1554 р. Fontana B. Renata di Francia. In 3 Vol. Vol. II. – Roma, 1893. – P. 344 – 350.

9 Bainton R. Women of the Reformation in Germany and Italy. – Minneapolis: Fortress Press, 1971. – P. 241.

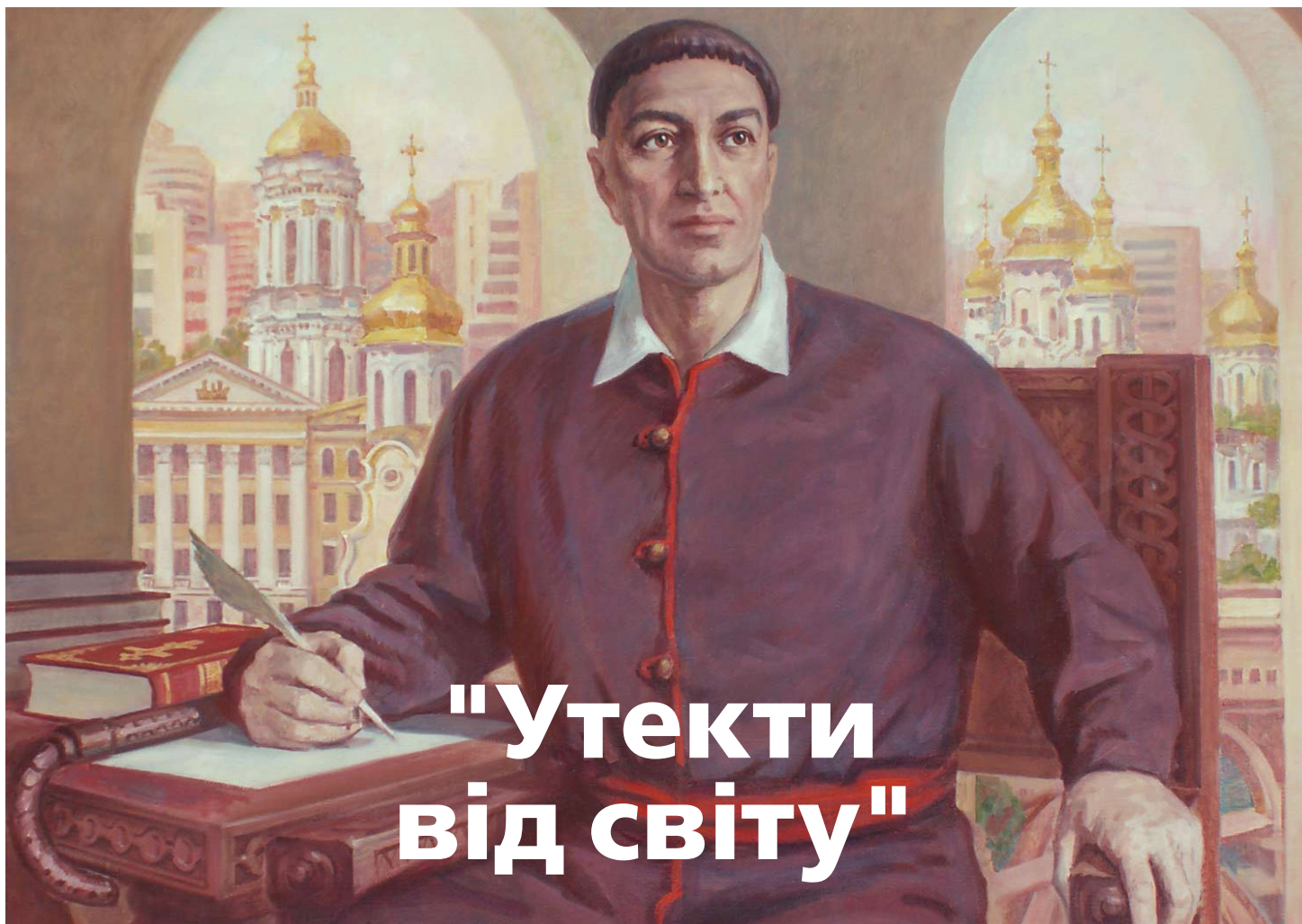
10 Corpus Reformatorum. Vol. XLVI (XVIII). – Brunsvigae: C.A. Schwetschke et fil., 1878. – P. 148.

11 Rodocanachi E. Ren e de France Duchesse de Ferrare. – Gen ve: Slatkine, 1970. – P. 338.

12 Bainton R. Women of the Reformation in Germany and Italy. – Minneapolis: Fortress Press, 1971. – P. 248.

13 Лист від 21 березня 1563 року. Corpus Reformatorum. Vol. XLVIII (XX). – Brunsvigae: C.A. Schwetschke et fil., 1879. – P. 266 – 269. (No. 4085)

Стефанія Ковбасюк,
кандидат історичних наук

"Утекти від світу"

Святування 500-річчя великої Реформації пов'язують з іменами Мартіна Лютера, Жана Кальвіна, Ульріха Цвінглі, Філіпа Меланхтона та інших.

На фоні вшанування західноєвропейських подвижників живої, справжньої християнської віри та згадок про події, пов'язані з її відродженням у 16-у столітті, хотілося б особливу увагу звернути на постать людини, яка для нашого українського народу несла таку саму місію, як згадані реформатори, та, очевидно, мала схожі релігійні ідеї, виступала продовжувачем цієї важливої справи вже на історичних теренах нашої держави. Це Григорій Савич Сковорода (1722-1794), який був одним із найвидатніших українських філософів. Окрім цього, він увійшов в історію ще і як поет, педагог, мислитель і, що найголовніше, християнський просвітител, проповідник правди Божої. Нині його називають апостолом правди й добра.

Народився Г. С. Сковорода в селі Чорнухи на території нинішньої Полтавщини. З дитинства вирізнявся особливою пошаною до всього, що стосувалося віри в Бога, був охочий до навчання, здібний до гри на музичних інструментах. З дитинства відвідування богослужінь стало невід'ємною частиною його життя, хлопець співав у церковному хорі. Це все стало хорошою передумовою вступу юнака до Києво-Могилянської академії, де він здобув потрібні знання з рідної, грецької, латинської та гебрейської мов, філософії, теології, природничих наук, ораторського мистецтва. Здобуття освіти в цьому навчальному закладі відкривало широкі перспективи його випускникам, більшість із яких ставали викладачами навчальних закладів в Україні, рухалися вгору кар'єрними сходами на державній службі. Кращі з них все ж таки залишалися при академії для подальшої викладацької праці. Приймаючи священницьке рукопокладення, можна було отримати хорошу парафію, що й запропонували Г. С. Сковороді. За висновками окремих дослідників історії, він ухилився від цього. Очевидно, що духовні сани та чиновницькі посади зовсім не вабили його, і він бачив чітко окреслену для себе Богом місію, яка не мала нічого спільного з побудовою власної кар'єри чи то в структурі державного управління, чи то у сфері релігійного життя, чи на педагогічній ниві.

Завдяки полковнику Гаврилу Вишневецькому Г. С. Сковорода потрапив за кордон для духовної праці при Православній церкві. Після недовгої подорожі Сковорода розпочав уже особисту довготривалу подорож країнами Західної Європи. В Італії, Польщі, Угорщині, Словаччині, Німеччині він спілкувався з ученими,

став слухачем лекцій найвідоміших професорів у найпрестижніших університетах того часу.

Здобуті знання тільки розширювали світогляд Сковороди й утверджували віру в Бога. Особливо позитивно позначилося на його переконаннях знайомство з тогочасними християнами, які виступали проти релігійного формалізму й обрядовості, бо пізнали, у чому полягає суть живої віри в Бога. Насправді духовна атмосфера та виклад глибоких знань Слова Божого професорами одного з німецьких університетів у місті Галле, серед яких був відомий Христіан фон Вольф, справили на Сковороду незабутнє враження. Припускають, що саме читання Біблії та кількарізові молитви щодня стали духовними потребами під впливом авторитетних проповідників і професорів з числа християн протестантського руху, який діяв у цей час у Німеччині. У родині цього краю звичними були молитовні години та читання Біблії. Від днів Реформації ще не спостерігалось такого духовного пожвавлення, як тоді. У цій місцевості Сковорода надзвичайно збагатився теологічними знаннями, завдяки чому написав переклад проповідей Івана Золотоустого та повчальні байки.

І хоч не можна стверджувати про належність Сковороди до однієї з поширених протестантських конфесій у Західній Європі, проте повернувшись на батьківщину 1754 року він уже з іншими поглядами. Історія життя чоловіка свідчить про його волелюбний характер, який виявляється в усьому. Та й сам він у своїх віршах писав: «Мені ж свобода лиш одна вабна», «За маєток земний маю спокій, волюнку святу, окрім вічності, бажаю я дорогу цю просту». Завдячуючи цьому, упродовж віків постать Сковороди залишається осторонь релігійних суперечок та спекуляцій.

Спроби викладацької діяльності завершилися безуспішно через принципів Сковороди, його новаторство та прогресивне мислення, що призвело до невдоволення ректорату й духовенства. Він був змушений працювати домашнім учителем у деяких поміщиків.

І ось настала вирішальна мить – Г. Сковорода почув Божий голос, який закликав його спрямувати свій погляд на горішнє. Увесь світ зник перед ним, і лише Божа присутність, яка вливалася в нього почуттям безмежної любові, животворила його. Сковорода був покірним Божому Духу. «Утекти від світу» стало з того часу головним кредо його життя. Про це він писав у другій пісні збірки «Сад Божественних пісень»

Сковорода прагнув пізнавати Бога, відчував природне тяжіння до Нього, про що свідчать його слова:

Душі тілесним
тут не нагодуєш ти,
Вона небесної
жадає чистоти.
Як в море рве ріка,
як полум'я у вогні,
Як до магнету сталь,
так дух до Бога мій.
(Друга пісня).

Земним насолодам Сковорода протиставляв вічні цінності, до яких закликав самого себе й інших через рядки своїх віршів:

Смири, душе, тлінні страсті,
дух вони шматують
і життя руйнують.
(Двадцять дев'ята пісня).

Світ у біблійному його значенні був чужим для Сковороди, він закликав до правильного ставлення до нього й усіх інших:

Кинь світ цей злоторний.
Він завжди є темний ад.
Хай летить геть ворог чорний,
в горні підіймися град.
Хоч по землі йдеш ти,
поселися на небесах.
(Друга пісня).
Хай у свій не потягне слід
Блудниця-світ, цей темний світ!
(Сімнадцята пісня).

Просто вражає впевненість Сковороди в остаточній перемозі над світом з усім його злом та марнототою, його переконаність, що він уже ніколи не зможе здолати, полонити його своїми принадами. Він навіть згодом заповів написати на своїй могилі слова «Світ ловив мене, але не спіймав».

Протягом семи наступних років педагог, продовжуючи викладацьку діяльність у Харківській колегії, у позаурочний час проводив філософсько-релігійні бесіди зі студентами, дискусії й обговорення – з населенням міста. Він постійно прагнув наблизитися до Бога, був захоплений безперервними пошуками Господа. Краса його внутрішнього світу виливалася в авторських псалмах, якими він зворушував серця людей, виконуючи їх під власний музичний супровід на бандурі, скрипці, гуслах, сопілці чи флейті.

Сковорода вмів захопити своєю творчістю, чистотою душі й відвертістю віри в Бога людей різних соціальних верств. Він був доступним та зрозумілим як простим робітникам, так і студентам, а також представникам тогочасної аристократії.

Набожне, але відокремлене від релігійного середовища життя цього по-справжньому Божого чоловіка, хоч воно й було еталоном порядності, щирості, чесності та праведності, не подобалося традиційному духовенству.

Можливо, тому, що він був живим доктором фарисейству, яке втратило живу віру в Бога. Думка таких людей про нього хвилювала його не найбільше, адже він жив за покликком серця та голосом совісті, які були голосом Всевишнього до нього.

Політичні події другої половини 18-го століття призвели до того, що над нашим народом нависла густа темрява. У цей час Сковорода повністю віддався Божому покликанню бути для співвітчизників провідником Його правди. З 1766 року і до кінця свого життя він був мандрівним філософом-проповідником.

Основна проблематика, якою проймався і яку порушував Г. Сковорода, – зрозуміти суть життя людини та правильно його прожити. Поет звіщував людям, що всіх чекає зустріч зі смертю, але не всі скоряться перед її згубною силою:

Коли совість в тебе чиста,
не страшний Перун огнистий, ні!
(Перша пісня).
В мене ж турботи лише одні,
Щоб безрозумно не вмерти мені.
Знаю, що смерть, як коса замашна,
Навіть царя не обійде вона,
Байдуже смерті, мужик то чи цар,
Все пожере, як соломі пожар.
Хто ж бо зневажить
страшну її сталь?
Той, чия совість,
як чистий кришталь.
(Десята пісня).

Оволодівши багатьма мовами, глибокими знаннями з багатьох галузей наук, Сковорода використав їх не для досягнення благ і тимчасових задовольнень, а виключно як засіб та ресурс для проповіді Євангелія, яке вважав вище за всі знання земні, про що писав:

Не бажаю наук нових,
крім здорового ума,
Крім розумностей Христових,
бо солодкість там сама.
(Дванадцята пісня).

Він намагався донести всім, що щастя людини – у живій вірі в Бога, яка передбачає посвячення себе Йому:

Блажен, о блажен,
хто з перших пелен
Себе присвятив Христові,
день-ніч в Його мислить слові.
(Перша пісня).

Про Святе Письмо, яке було для нього джерелом життєвих сил та енергії, проповідь якого стала сенсом усього його життя, Сковорода писав: «Ця найпрекрасніша для мене Книга над усіма моїми найулюбленишими верх взяла, задовольнивши мою довгочасну спрагу й голод водою та хлібом, солодкою понад мед Божої правди й істини... Утікав, утікаю та й утік за проводом Господнім від усіх життєвих перешкод і тілесних пожадливоростей, аби міг спокійно насолоджуватися в пречистих обіймах найгарнішої від усіх дочок людських, цієї Божої доньки».

Сковорода не уявляв життя без Біблії, а тому оспівував її як «джерело життя», «вічно зеленіюче плодоносне дерево», «поле слідів Божих»... Він з нею ніколи не розлучався і спокійно помер, поклавши її під свою голову.

Ігор Крошук

ТВ-програма на липень (02.07 – 08.07)*

HOPE.UA

Шукайте на

Норе UA YouTube

ВІСТІ НАДІЇ

Про зміни в Україні та світі, про явища і події релігійних сфер, які варто знати!

УРОКИ

ПРИТЧИ РАББИ ИИСУСА

Онлайн-курс від
Олександра Болотнікова
та Віталія Обревка

Bible.ua

Надія
телеканал

НА СПУТНИКУ SMART TV

ASTRA 4A LG, PHILIPS, SAMSUNG

У КАБ.МЕРЕЖАХ НА МОБ.ДОДАТКАХ

ВАШОГО МІСТА IOS, ANDROID

0 800 30 20 20
Безкоштовно по Україні

Молитовна підтримка
Розмова зі священнослужителем
Сімейна консультація
Питання, побажання
та пропозиції

contact@hope.ua
a/c 36, Київ - 71, 04071 Україна

contact-hope

Вивчайте Біблію
разом з нами online на сайті
bible.ua

НЕДІЛЯ 2 липня

06:00 Інша сторона
06:40 Мозаїка батьківства
07:00 Біблія продовжує говорити
07:30 2я — 1 життя
08:30 Притчи рабби Иисуса
09:05 Рожеві окуляри
09:30 ...є Любов
10:00 Малюваки
10:40 Мозаїка батьківства
11:00 Кисть Мастера
11:30 В гостях у Клиффа Гольдштейна
12:00 Богослужіння
13:20 Дорогами християнства
14:00 ЛоМастер
14:20 Музична скринька
15:00 В гостях у Добрячка (сурдо)
15:20 Біблія продовжує говорити (сурдо)
16:00 Реформація.500
17:00 ДЖЕМ
18:00 Кисть Мастера
18:30 ...є Любов
19:00 Непростое состояние
19:30 Поспілкуймося
20:30 Мозаїка батьківства
21:00 Вісті надії
21:30 В гостях у Клиффа Гольдштейна
22:00 Рожеві окуляри
22:20 Вернись к истокам
23:20 Музична скринька
00:00 Біблія, як вона є

17:30 Поспілкуймося
18:30 Притчи рабби Иисуса
19:00 Рожеві окуляри
19:30 Живой Бог
20:00 Познаем истину
20:50 Пригоди Марка
21:00 Реформація.500
22:00 В контексті
23:10 Інша сторона
00:00 Біблія, як вона є
00:30 Богослужіння

ВІВТОРОК 4 липня

06:00 Познаем истину
07:00 Истории вечной любви
08:20 Кисть Мастера
08:50 Притчи рабби Иисуса
09:30 Непростое состояние
10:00 Мозаїка батьківства
11:00 Истории вечной любви
12:00 Живой Бог
12:30 Великие пророки Библии
13:00 Біблія продовжує говорити
13:40 ЧП+
14:00 В гостях у Добрячка
14:20 Притчи рабби Иисуса
15:00 2я — 1 життя (сурдо)
16:00 Вісті надії
16:30 В контексті
17:30 О чем говорят женщины
18:00 Живой Бог
18:30 Великие пророки Библии
19:00 Дорогами християнства
20:00 Модная книга
20:20 В гостях у Клиффа Гольдштейна
20:50 Вечірні історії
21:00 Кисть Мастера
21:30 ...є Любов
22:00 2я — 1 життя
23:00 Вопрос служителю церкви

СЕРЕДА 5 липня

06:00 В контексті
07:00 Истории вечной любви
08:20 Мозаїка батьківства
09:00 В гостях у Клиффа Гольдштейна
09:30 Притчи рабби Иисуса
10:10 Філософський камінь
10:40 Истории вечной любви
12:00 Живой Бог
12:30 Великие пророки Библии

13:00 ДЖЕМ
14:00 ЧП+
14:15 ЛоМастер
14:35 Пазлы Паркера
15:05 Вопрос служителю (сурдо)
15:30 ...є Любов (сурдо)
16:00 Поспілкуймося
17:00 2я — 1 життя
18:00 Великие пророки Библии
18:30 Живой Бог
19:00 Вісті надії
19:30 Кисть Мастера
20:00 Очима жінки
20:20 Біблія продовжує говорити
20:50 Пригоди Марка
21:00 Дорогами християнства
21:40 Мозаїка батьківства
22:00 ДЖЕМ
23:00 Кисть Мастера
23:30 Філософський камінь
00:00 Біблія, як вона є
00:30 Рожеві окуляри

ЧЕТВЕР 6 липня

05:45 Богослужіння
07:00 Истории вечной любви
08:20 Дорогами християнства
09:00 Модная книга
09:20 Пазлы Паркера
09:50 Очима жінки
10:10 Кисть Мастера
10:40 Истории вечной любви
12:00 Живой Бог
12:30 Великие пророки Библии
13:00 Філософський камінь
13:30 Біблія продовжує говорити
14:00 Малюваки
14:30 Інша сторона
15:10 Притчи рабби Иисуса (сурдо)
15:40 ЛоМастер (сурдо)
16:00 В гостях у Клиффа Гольдштейна
16:30 Непростое состояние
17:00 Вісті надії
17:30 ...є Любов
18:00 Мозаїка батьківства
18:30 Реформація.500
19:30 Вопрос служителю церкви
20:10 Модная книга
20:30 Рожеві окуляри
20:50 Вечірні історії
21:10 2я — 1 життя
22:00 Поспілкуймося
23:00 Удивительные факты
00:00 Біблія, як вона є
00:30 ...є Любов

П'ЯТНИЦЯ 7 липня

06:00 Вісті надії
06:30 Біблія продовжує говорити
07:00 Истории вечной любви
08:20 Біблія продовжує говорити
08:50 Рожеві окуляри
09:10 А что, если да?
10:20 О чем говорят женщины
10:40 Истории вечной любви
12:00 Живой Бог
12:30 Великие пророки Библии
13:00 В гостях у Клиффа Гольдштейна
13:30 Філософський камінь
14:00 В гостях у Добрячка
14:20 2я — 1 життя
15:10 Познаем истину (сурдо)
16:00 Удивительные факты
17:00 ДЖЕМ
17:50 Інша сторона
18:30 В контексті
19:30 Счастливой субботы
20:20 Притчи рабби Иисуса
20:55 Пригоди Марка
21:00 Познаем истину
22:00 Реформація.500
23:00 Счастливой субботы

СУБОТА 8 липня

06:00 Верую
06:30 ...є Любов
07:00 Счастливой субботы
08:00 В контексті
09:00 Музична скринька
10:00 Познаем истину
10:55 Притчи рабби Иисуса
11:30 Богослужіння
13:00 Счастливой субботы
14:00 Удивительные факты
15:00 Богослужіння
16:30 Притчи рабби Иисуса
17:00 Кисть Мастера
17:30 2я — 1 життя
18:30 Вопрос служителю церкви
19:00 Модная книга
19:20 Дорогами християнства
20:00 В гостях у Клиффа Гольдштейна
20:30 Музична скринька
21:20 Рожеві окуляри
21:40 Мозаїка батьківства
22:00 Біблія продовжує говорити
22:30 Вісті надії
23:00 Філософський камінь
23:30 ...є Любов

ПОНЕДІЛОК 3 липня

06:00 Рожеві окуляри
06:20 Дорогами християнства
07:00 Истории вечной любви
08:20 Удивительные факты
09:20 Очима жінки
09:40 Вернись к истокам
10:40 Истории вечной любви
12:00 Живой Бог
12:30 Великие пророки Библии
13:00 Мозаїка батьківства
13:20 О чем говорят женщины
13:40 Філософський камінь
14:00 Малюваки
14:20 ДЖЕМ
15:10 Тайны древних пророков (сурдо)
15:40 10 дней в верхней горнице (сурдо)
16:10 Удивительные факты
17:00 Біблія продовжує говорити

Малюваки

З дитячої програми ви дізнаєтеся багато цікавого і пізнавального. Зокрема, що можна намалювати монетою, навчитися робити смачні та солодкі малюнки та інші чудові вироби - цікаво, весело й корисно!

3 DVD // Мова: укр.

А что, если да?

Соціальна програма, що враховує різні потреби людини. Вона унікальна тим, що її автор показує зв'язок між Нагірною проповіддю Ісуса та сучасним суспільством.

8 DVD // Мова: рос.

Замовити диски Ви можете за телефонами гарячої лінії або за адресою: zakaz@hope.ua; а/с 36, Київ - 71, 04071 Україна

"SOLA SCRIPTURA"

("Только Писание")

"Sola Scriptura"! – "Только Писания" – В жизненной буре маяк. Даже когда я на грани отчаянья, Свет для меня не иссяк.

Небезопасны преданий строения – Рухнут, как дом на песке, В мутном потоке среди наводнения. Правда – в библейской строке.

"Sola Scriptura"! Полвека доносится Клич этот громкий к сердцам. Гордость людская же снова возносится Дерзко над Словом Творца.

Не покоряясь Закону Всевышнего, Слепо шагает во тьму И обольщает бесовственно ближнего, Свет заслоняя ему.

"Sola Scriptura"! – И "Только Писания"! Сердцем запомни слова. Нет в этом мире дороже познания! Истина вечно права!

"SOLA FIDE"

("Только верою")

"Sola fide"! – "Только верой будем живы!" Только верой будем искренни в добре. Без нее мы перед Богом просто лживы, И с людьми без веры – пепел мы в костре.

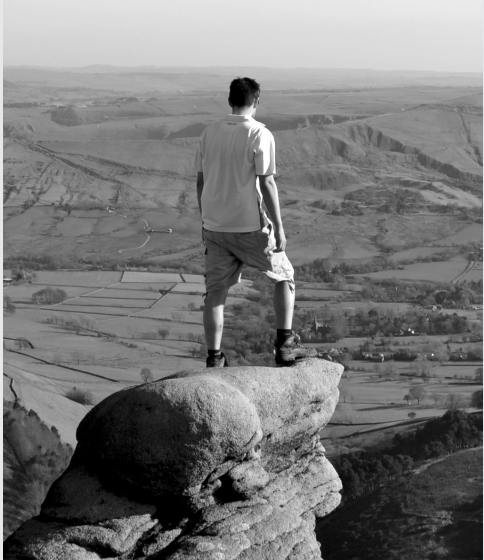
Все старания без веры будут тщетны, Не заслужим мы делами ничего! Без нее и все молитвы безответны, Без нее Бог не спасет ни одного!

Дай же, Господи, спасительную веру Всем, взывающим за помощью к Тебе. Кто-то бродит не спеша по жизни скверу, Кто-то вдаль спешит по узенькой тропе.

Много веры и молитвы не бывает, Это наши две руки, как два крыла. Ураган неверья листья обрывает И обламывает ветви со ствола.

Будем верить Божьей милости и силе Нас спасти! Ведь велика Его цена – Умер Он, чтоб не оставил нас в могиле, Только вера нам для этого нужна.

Пусть она, питаясь влагой Божья Слова, Расцветает, как вишневый сад весной. "Sola fide"! – веры прочная основа, Как скала, всегда пусть будет подо мной!

ЗМІНИТИ СТАВЛЕННЯ ДО ПОКУПОК

Ми часто купуємо непотрібні речі, і кожна така покупка спричиняє появу наступної. У цього явища навіть є назва: ефект Дідро. Спробуємо з'ясувати, чому ми стаємо жертвами цього ефекту і як нам зупинитися.

ЕФЕКТ ДІДРО

Відомий французький філософ і письменник Дені Дідро більшу частину життя провів у бідності, але все різко змінилося, коли йому було 52 роки. Його донька виходила заміж, а Дідро не міг дати їй посагу. Про це дізналася Катерина II. Імператриця викупила в Дідро бібліотеку й почала платити йому за завідування цим зібранням книг. Незабаром після цього в Дідро з'явився новий халат.

Він був дорогим і гарним – таким гарним, що вся обстановка житла Дідро почала здаватися убогою. Філософу довелося купувати нові речі. Він замінив старий килим, меблі, картини і дзеркала...

Суть ефекту Дідро в тому, що, купуючи щось нове, ми запускаємо цілий процес споживання. І в результаті купуємо речі, які до цього зовсім не здавалися нам необхідними для щастя.

ЧОМУ МИ КУПУЄМО РЕЧІ, ЯКІ НАМ НЕ ПОТРІБНІ

Ми завжди прагнемо накопичувати, додавати, покращувати, розширювати і рідко намагаємося щось спростити, скоротити або усунути.

Приклади можна наводити нескінченно:

- Ви купили нову сукню, і тепер вам потрібні туфлі, які пасуватимуть до неї.

- Ви купили абонемент у спортзал і тепер витрачаєте гроші на нові кросівки, наколінники та спеціальне харчування.

- Ви купили новий диван, і вам почало здаватися, що потрібно замінити решту меблів.

ЯК ІЗ ЦИМ УПОРАТИСЯ

Ось кілька порад, які допоможуть подолати прагнення до непотрібних покупок.

УНИКАЙТЕ СПОКУС

У кожної звички є тригер – сигнал, який призводить до дії. Уникайте тригерів, які викликають у вас бажання купувати. Відпишіться від розсилок інтернет-магазинів. Зустрічайтеся з друзями в парку, а не в торговельному центрі. Блокуйте сайти улюблених інтернет-магазинів за допомогою спеціальних додатків.

КУПУЙТЕ РЕЧІ, ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, ЩО У ВАС УЖЕ Є

Вибирайте речі, які підійдуть до того, що вже є у вашому гардеробі. Купуйте нову техніку так, щоб вона була сумісна з тим, що є у вас удома. Тоді не доведеться витратити гроші на нові зарядні пристрої, перехідники й кабелі.

КУПУЮЧИ ОДНУ РІЧ, ВІДДАВАЙТЕ ІНШУ

Купили новий телевізор? Віддайте комусь старий, а не переставляйте його в іншу кімнату. Не накопичуйте речі.

НЕ КУПУЙТЕ НИЧОГО НОВОГО ХОЧА Б МІСЯЦЬ

Поставте за мету обмежувати свої покупки.

ЗМІНІТЬ СТАВЛЕННЯ ДО ПОКУПОК

Ми ніколи повністю не позбудемося бажання купувати речі, завжди буде з'являтися щось нове і краще. Заспокоїтися можна, тільки усвідомивши, що бажання купувати – лише один з можливих варіантів поведінки, а не наказ, якому потрібно беззаперечно підкорятися.

Якщо ми навчимося скорочувати безперервний потік споживання, наше життя зміниться на краще. Це не означає, що треба прагнути до повного аскетизму. Головне, щоб кількість речей у вашому житті була оптимальною.

Наостанок згадаємо слова Дені Дідро: «Нехай мій приклад буде для вас наукою. У бідності є свої привілеї, у багатства – свої обмеження».

Підготувала
О. Євстаф'єва

ЯК ПОКРАЩИТИ ПАМ'ЯТЬ

Чи буває так, що ви не пам'ятаєте, що їли на сніданок і що сталося тиждень тому? Є кілька науково обґрунтованих рекомендацій, які допоможуть покращити пам'ять і водночас позбутися нудьги.

Чи пам'ятаєте ви свій перший поцілунок або як отримували атестат? Можливо, ви навіть зможете згадати подробиці цих подій. Часто наші спогади об'єднуються або принаймні асоціюються з важливими життєвими подіями.

Ми можемо пам'ятати їх через багато років, але не пам'ятаємо, що з'їли сьогодні на сніданок. Цьому є причина.

Дослідження, проведене в Единбурзькому університеті, показало, як проходять біологічні процеси, які створюють наші спогади. Ці спогади називаються «лампочка, що спалахує», і розуміння цієї нескладної концепції допоможе вам покращити здатність до запам'ятовування.

Учені виявили, що миші краще запам'ятовують інформацію, коли з ними відбуваються захопливі події. Наприклад, миша, яка проходила по новій дорозі, краще запам'ятовувала знаходження джерела їжі. Але як це діє щодо людей?

Коли ми схвилювані або з нами відбувається щось нове, наш мозок вивільняє хімічну речовину дофамін і транспортує його в місце, що відповідає за ▶

ЯГІДНИЙ СЕЗОН

Ягідний сезон триває недовго, а ласувати ароматними соковитими плодами хочеться не тільки влітку, а й протягом усього року. Для любителів побалувати себе і рідних почалася гаряча пора консервування на зиму. Традиційні варення, повидла, джеми вимагають теплової обробки. Однак є й інші способи обробки врожаю, які дозволяють зберегти вітамінний склад ягід, не вимагаючи при цьому багато праці та грошей. Для сушіння, маринаду, заморожування підходять недостиглі ягоди, які краще збирати рано-вранці в суху сонячну погоду. Суницю краще використовувати не садову, а ди-корослу, вона менше наповнена водою і не перетвориться під час обробки на кашу. Ягоди краще не мити, а обтерти ганчіркою.

Сушіння підходить для суні-ці, чорної смородини, малини, черемхи, вишень, винограду.

Як використовувати: як добавку до чаю, компотів, начинки для пирогів.

Спосіб приготування:

М'який папір складіть у кілька шарів (підійдуть паперові рушники). На нього не дуже щільно викладіть ягоди. Розставте підноси в добре провітрюваному приміщенні, наприклад, на горіщі або веранді. Раз на день ягоди треба перемішувати, щоб волога з плодів випаровувалася рівномірно.

Як зберігати: уникати підвищеної вологості, берегти від продуктової молі.

Ягідний порошок можна робити з черемхи й горобини.

Як використовувати: як заварку для ягідного чаю.

Спосіб приготування:

Зібрані ягоди бланшуйте протягом хвилини в окропі. Висушіть ягоди у відкритій духовці. Починати сушіння потрібно при температурі 45 градусів, а потім досушити при температурі 70 градусів. Подрібніть ягоди за допомогою кавомолки в порошок.

Як зберігати: у щільно закритій банці, берегти від продуктової молі.

Пюре можна готувати із суніци, полуниці, малини, вишень.

Як використовувати: як добавку до коктейлів, морозива, заправку до фруктових салатів.

Спосіб приготування:

За допомогою блендера подрібніть ягоди, розкладіть порційно в невеликі поліетиленові пакети й заморозьте при температурі -18 °C.

Як зберігати: у холодильнику, перед вживанням додайте цукор за смаком.

Заморожування підходить для всіх ягід.

Як використовувати: для компотів, начинок для пирогів, млинців, як добавку до десертів.

Спосіб приготування:

Висушіть на паперових рушниках ягоди, розкладіть їх у поліетиленові пакети і заморозьте при температурі -18 градусів.

Як зберігати: щільно упакувати, щоб ягоди не вбирали сторонні запахи, використовувати відразу після розморожування. Не допускайте повторного заморожування.

Упарювання підходить для полуниці, малини, чорниці.

Спосіб приготування:

У скляні банки засипте ягоди (попередньо вийнявши кісточки), банки поставте в каструлю з водою, а каструлю – на плиту. Коли ягоди почнуть осідати, підсипте ще, доки плоди не перестануть осідати.

Як зберігати: у щільно закритій банці.

▶ формування пам'яті в мозку. Вироблення дофаміну дозволяє нам у цей момент сформулювати спогад.

Тому ключем для покращення пам'яті є несподіванка.

Професор Річард Морріс (Richard Morris) з Единбурзького університету вважає, що нові для нас події відбуваються досить часто і це впливає на все наше життя. Новизна створює умови для кращого запам'ятовування того, що без неї стало б звичайною подією і швидко забулося.

Дофамін має важливе значення для створення спогадів, але дослідження продемонстрували також роль гіпокампа – частини головного мозку, що відіграє важливу роль у формуванні пам'яті, емоцій і втриманні уваги. Саме

тому в рекламі постійно намагаються створити емоційний зв'язок з аудиторією, щоб змусити її «відчути» повідомлення.

Як же скористатися цією інформацією, щоб покращити свою пам'ять?

- Відволікайтеся. Ви можете відчувати себе сфокусованими на роботі, але згодом не зможете згадати те, що робили, у подробицях. Ви не станете поганим працівником, якщо зробите перерву на декілька хвилин.

- Святкуйте маленькі перемоги. Дофамін вивільняється, коли ви завершуєте якусь справу. Складіть список невеликих справ, які ви зможете швидко виконати, щоб здобути легкі перемоги протягом дня.

- Робіть регулярну розминку.

Купіть скакалку. Пробіжіть сходами в офісі. Навіть якщо ви просто встанете і зробите 10 стрибків біля робочого столу, це забезпечить вам збільшення вироблення ендорфіну й дофаміну.

- Користуйтеся можливістю пробувати щось нове. Це не обов'язково має бути формування нового навику. Зробіть щось несподіване для органів чуттів: доторкайтеся руками до різних текстур, вийдіть на мороз і зайдіть назад. Змініть робоче місце так, щоб воно було цікавим.

Покращення пам'яті – це не нудно і стомливо, а навпаки, весело й цікаво.

Антон Мартинов

"SOLA GRATIA"

("Только благодатью")

"Sola gratia"! – "Только благодатью",
Мое прошлое спасенью не вредит.
Оскверненное смертельною печатью
Подпадает под спасительный вердикт.

Аллилуйя! Кандалы с запястий сняты,
Больше я уже не пленник сатаны!
Благодать разбила вдребезги преграды,
А ее объятия трепетно-нежны.

"Sola gratia"! Беру спасенье даром,
Жаждою томим Твою живую воду пью.
Помню я, что на кресте Голгофском старом
На Себя взвалил Ты всю вину мою.

Чем теперь воздать Тебе смогу я?
"Sola gratia"! – звучит мне Твой ответ!
И ликует снова сердце – аллилуйя!
Ведь любви Твоей подобной в мире нет!

"Sola gratia"! – теперь послушной буду,
Не иначе – только милостью Твоей!
И польются свыше к моему сосуду
Реки истины святой – бери и пей!

"Sola gratia"! – Твое благословенье,
Недостойная его, приму как дар.
И в ответ мое Тебе повиненье
Разгорится в хрупком сердце, как пожар!

"SOLUS CHRISTUS"

("Только Христос")

"Solus Christus"! И никто иной
Господином жизни мне не будет!
Пусть зловеще судят за спиной
Бога отвергающие люди.

Я жалею их и к ним иду
Рассказать о благодати Христовой,
Может быть, еще в Его саду
Расцветут они, восприняв Слово.

"Solus Christus" силен воскресит
Их сердца под радугой завета.
Не устану я Христа просить
Ради кровной Жертвы сделать это!

Только Он – Ходатай за людей
Пред Отцом в обличье Человека,
Хоть порой в безумии идей
Люди ищут легендарных века.

А еще прошу, чтобы во мне
Сам Христос Спаситель мог отобразиться
И, быть может, хоть разок во сне
Или наяву мне мог явиться.

Но горит во мне сильней всего,
Ярче всех огней одно желание:
Из чертога славы Своего
Возвратись, исполнив обещание!

Возвратись скорее к нам, Христос!
Жаждем мы с Тобой соединиться!
Навсегда смахнув остатки слез,
Вечности откроешь страницы!

"Solus Christus" – вечной жизни путь,
"Solus Christus" – истина и счастье!
Верь Ему и в жизни не забудь
Стать Его народа славной частью!

СКЛАДНО БУТИ ТАТОМ

Татом бути складно. Адже він, як і мама, покликаний показати дітям характер Бога. У їхніх очах він усемогутній і всезнаючий, він усе знає та все вміє, він карає і прощає, він захищає від бід і грізно звертається до тих, хто провинився. Питання лише в тому, Якого Бога ви представите своїм дітям.

А варіантів тут як мінімум три. Тато може бути для дитини представником Бога, який несе мир, радість і віру в добро. Однак може стати грізним карателем, який залишає в дитячій душі страхи, комплекси і травми на все життя. А також тато може виявитися байдужим, зануреним у своє життя.

Два останніх варіанти не вимагають особливих зусиль. Але бути добрим батьком справді важко, адже для цього потрібно перестати бути злим і ледачим. У своїй батьківській практиці я використовую усі три варіанти. З помилками і втратами я засвоював цю складну науку – бути татом. Якись помилки вдалося виправити, а якісь втрати виявилися непоправними. І я зробив для себе кілька важливих висновків – свого роду підведення підсумків мого батьківства.

Замолоду чоловікам дуже хочеться самореалізуватися, довести собі й усьому світові, що вони чогось варті. Це нормальне чоловіче прагнення. Але чоловікам це прагнення не повинно затуляти маленьке диво, яке поки що лежить у ліжечку, «агукає» або плаче, просить їсти або грається з брязкальцем. Існує проблема, якщо тато сприймає дітей лише як додаток до своїх творчих або кар'єрних планів. Адже минули роки, уявлення про цілі й сенс життя поступово змінюватимуться, амбіції почнуть слабшати. А діти залишаться, вони завжди спрямовані в майбутнє. Їм належить зробити його щасливим і радісним або тяжким і позбавленим змісту, а можливо, безпросвітним і жахливим. І від того, наскільки швидко в молоді роки ви зрозумієте цю просту закономірність, залежить усе ваше подальше життя.

НАВІЩО ГАРЧАТИ НА СОБАКУ

Тато в дитинстві – це насамперед сила. Це захист і впевненість у тому, що він упоратеться з будь-якою загрозою.

Тому тато повинен бути сильним, щоб діти бачили в ньому безумовний захист від будь-якої небезпеки. І не важливо, хто це буде – шкільні хулігани чи п'яний на вулиці.

Мені ці прості істини давалися дуже важко. Сам я ріс без батька, тому уявлення про мої батьківські обов'язки були суб'єктивними. Я згадував, чого мені не вистачало, коли був маленьким. І по змозі я намагався дати це своїм дітям. Щоправда, іноді це відбувалося в досить дивний спосіб. Пам'ятаю, коли діти були зовсім маленькими, ми всією сім'єю вирушили в ліс на пікнік. Розпалили багаття, розстелили на траві покривало, почали смажити на паличках хліб. Раптом з кущів вискочив великий собака і з гарчанням кинувся на нас, відкривши здоровенну слиняву пащу. Воювати зі сторожовими псами я, звичайно, не вмів, та й узагалі ніколи не вирізнявся особливою сміливістю. Але тоді миттю скопив, теж загарчав і кинувся назустріч собаці, розмахуючи руками. Напевно, вигляд у мене був настільки безглуздий, що собака зупинився, здивовано схилив голову і втік у кущі.

Коли я, навіть не встигши злякатися, повернувся до багаття, діти і дружина дивилися на мене із захопленням.

Потім у нашому житті було багато всього. Але це відчуття, коли, не замислюючись, кидаєшся назустріч небезпеці, захищаючи своїх дітей, я запам'ятав надовго. Тепер я живу з впевненістю, що на світі є троє молодих чоловіків, здатних, не роздумуючи, кинути на мій захист, яка б небезпека мені не загрожувала.

ЗАХИСТ ВІД ЗАХИСНИКА

Існує серйозна небезпека, яку навіть сильний тато може не подолати. Небезпека ця – він сам. Бути наділеним необмеженою владою складно: надто велика спокуса використати її не за призначенням. Відбувається це поступово і непомітно. Але вся проблема в тому, що зупинити тата на цьому слизькому шляху просто нікому. І якщо він сам не зробить цього вчасно, то через кілька років сімейного життя добрий чоловік перетвориться на домашнього тирана, котрий кричить на дітей. І хто тепер захистить родину від такого захисника?

Навчений власним гірким досвідом, я переконаний, що немає і не

може бути в тата ніяких поважних причин для того, щоб зриватися на дітях, погрожувати їм і розпускати руки. Тому що діти все одно любитимуть вас, але ця любов буде розбавлена страхом і невпевненістю в собі. І це почуття потім буде отруювати все їхнє доросле життя. А татові до кінця днів буде соромно.

ОСОБИСТИЙ ПРИКЛАД

Тато повинен виховувати не тільки словами, а й особистим прикладом.

Одна з найбільш згубних помилок тата – віра в те, що особистість дитини формується незалежно від моделі татової поведінки. Часто він думає, що особистість формується лише тоді, коли тато спеціально вирішив викласти корисний урок, а весь інший час дитина тільки засвоює отримані навички й інформацію. Насправді ж кожна секунда, яку тато проводить поруч із дітьми, є виховним процесом, незалежно від його бажань і намірів. Кожна його звичка, кожен вчинок, слово, жест, інтонація – усе це стає безперервною низкою «мікроуроків», засвоюючи які, дитина формує своє уявлення про те, яким повинен бути справжній чоловік. Тато для дитини – герой. Звичайно, потім діти виростуть і зрозуміють, що він не був ідеалом. Але важливість цього першого досвіду захоплення й любові настільки велика, що ми часто просто не розуміємо її повною мірою.

Для дітей (особливо для хлопчиків) тато – це приклад для наслідування. Тато повинен пам'ятати про це завжди, чим би він не займався. Чехов писав, що в людині повинні бути чудовими і обличчя, і думки, і душа, й одяг. Тато для своїх дітей – приклад. І від того, яким вони його бачитимуть кожен день, залежить їхнє уявлення про красу, про любов, про правду. Якщо ви розповіли при дітях цинічний жарт, обманули по телефону начальника, підвищили голос у суперечці з дружиною, звикли ходити по квартирі в старих штанах – усе це відразу стає частиною виховного процесу. І наслідки такого «виховання» обов'язково потім проявляться в їхньому житті, а через них – і у вашому.

ПОВІТРЯНИЙ ЗМІЙ

Як би не змінювався світ навколо нас, у ньому все одно залишається те, чого дитину може навчити саме тато: плавати, розкладати багаття в лісі, постояти за себе, запускати в небо змія, ловити рибу, ходити на лижах, грати на гітарі, будувати снігову фортецю, пиляти, грати у футбол і волейбол, го-стрили ніж і сокиру, відрізати їстівні гриби від неїстівних... І якщо з якихось причин тато цього не вміє, йому потрібно навчитися хоча б чомусь із таких пропущених у дитинстві уроків. Треба обов'язково розширювати сферу своїх батьківських умінь і навичок, враховувати помилки у власному вихованні, щоб вони не передалися дітям.

Таких помилок я припускався багато разів. Одного разу мені (уже дорослому багатодітному батькові) знайомий пояснив, як можна з найпростіших підручних матеріалів за півгодини зробити повітряного змія. І я загорівся ідеєю, прибіг додому, зібрав своїх хлопців і сказав: «Зараз будемо робити змія».

Ми побігли в найближчий лісок, зрізали декілька міцних вербових прутів, знайшли залишок поліетилену від торішньої теплиці, купили в магазині скотч, міцну капронову нитку, і я взявся за справу, дотримуючись отриманих від знайомого інструкцій. Діти, затамувавши подих, спостерігали за процесом. А в мене... нічого не виходило. Нитки, замість того щоб надійно стягнути вербові гілки, зіскакували з них. Скотч не приклеювався, ніж не різав, плівка стирчала... Діти дивилися на мене і думали, що тато зробить їм повітряного змія, якого можна буде запускати під хмари. А тато раптом кинув змія, відвернувся і мовчки пішов до себе в кімнату.

Через півгодини заглянув старший син (йому було тоді вісім років) і тихенько сказав: «Тату, я там усе зробив, тільки не знаю, як хвіст прив'язувати. Ходімо, покажеш».

Я вийшов. Ми прив'язали хвіст і вирушили в поле. День був вітряний, і все вийшло саме так, як я мріяв з дитинства: змія натягнув нитку, покружляв над нашими головами і почав стрімко підніматися вгору. Через п'ять хвилин він уже ширяв так високо, що був ледь помітний у сліпучо-синьому небі.

У такі моменти татом бути особливо складно. Але вже краще вчитися на своїх помилках, ніж залишити все, навіть не спробувавши заповнити порожнечу, яку ви ризикуєте залишити дітям у спадок.

ДАЙТЕ ДИТИНІ СВОБОДУ ВИБОРУ

А тепер ще про одну проблему, з якою можуть зіткнутися навіть найрозумніші, найсильніші та найвідповідальніші батьки. Ви можете дати своїм дітям усе, що вам дороге, поділитися найулюбленішим і сокровенним, передати свій досвід. Але при цьому тобі слід засвоїти важливу думку: діти не зобов'язані все це приймати.

Їм може просто не сподобатися те, що любите ви. І не варто змушувати їх це любити. Ви не маєте права нав'язувати їм свої смаки та переконання, а можете ділитися з ними, пропонувати їм те, що вважаєте важливим і цінним. Але вибір повинен завжди залишатися за ними.

Дати свободу вибору дитині необхідно. Тому що там, де є свобода, з'являється і відповідальність. А без цих двох якостей людина ризикує до старості залишитися інфантильним переростком, який не здатний до самостійних рішень і вчинків.

Звичайно, тут є дуже тонка грань між ситуаціями, де тато зобов'язаний спонукати своїх дітей до дії, і ситуаціями, коли він, навпаки, повинен відійти в бік, надавши їм можливість думати, відчувати і діяти самостійно. І визначити цю грань буває нелегко.

ЯК ТАТОВІ СТАТИ ПРЕДСТАВНИКОМ БОГА НА ЗЕМЛІ

Хтось, можливо, запитав, чому віруюча людина пише про завдання і труднощі батьківства та при цьому ще жодного разу не згадала про Бога.

Тато повинен стати для дітей представником Бога на Землі. І можливо це лише за однієї умови – якщо він наслідує Христа: «Наслідуйте мене, як я – Христа» (1 Кор. 11:1).

Дивовижні слова сказав Ісус: «...Навчійся від Мене, бо Я лагідний і покірний серцем» (Матв. 11:29). І якщо діти не побачать лагідної сили й покірності у своєму батькові, тоді навіть найпереконливіші повчання на євангельські теми не зможуть залишити слід у їхніх серцях.

Тому татом бути хоч і складно, але радісно: кожен ваш усвідомлений крок стає опануванням головної християнської науки – бути схожим на Христа.

ПОСПІШАЙТЕ!

Поспішайте бути татом, тому що це хоч і складно, але недовго: мине лише півтора-два десятиліття, і ці відносини зміняться у міру дорослішання дитини.

Тому поспішайте! Кожен вік вашої дитини прекрасний і унікальний, але минає так швидко, що ви ризикуєте його просто не помітити. Правильно розставляйте пріоритети, адже головне – не тільки забезпечувати матеріальний добробут сім'ї, а й приділяти час своїм дітям.

Олександр Ткаченко

СОНЯЧНИЙ І ТЕПЛОВИЙ УДАР

Тепловий і сонячний удар – небезпечні стани, які без своєчасної допомоги загрожують життю людини. У цій статті ми розглянемо, коли можуть виникнути подібні стани, як надати допомогу постраждалим, а також зупинимося на питаннях профілактики.

РІЗНИЦЯ МІЖ ТЕПЛОВИМ І СОНЯЧНИМ УДАРОМ

Тепловий удар – це певний комплекс симптомів, що виникає внаслідок сильного перегріву організму. Суть теплового удару полягає в прискоренні процесів теплоутворення та зниженні тепловіддачі в організмі. Тепловий удар може статися як у спекотну погоду, так і в умовах підвищеної температури в лазні, сауні, душному цеху, транспорті і т. д.

Сонячний удар – це різновид або окремий випадок теплового удару, що виникає через вплив прямих сонячних променів. Унаслідок перегріву розширюються судини голови, а отже, збільшується приплив крові до цієї області. Тепловий удар підступніший і небезпечніший через те, що не завжди пацієнт може пов'язати свій стан з перегрівом, тоді як при сонячному ударі все очевидно. Деякі лікарі йдуть хибним діагностичним шляхом і намагаються знайти патологію шлунково-кишкового тракту, судин, серця (залежно від симптомів), тоді як у людини насправді порушення терморегуляції.

ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ З ОРГАНІЗМОМ ПІД ЧАС ТЕПОВОГО УДАРУ?

Терморегуляція організму протікає в нормальних фізіологічних реакціях при температурі тіла близько 37°C з коливаннями в півтора градуса. При зміні зовнішніх умов змінюється і механізм тепловіддачі, виникають патологічні реакції:

- на початковому етапі виникає коротка стадія компенсації, коли організм ще справляється з перегріванням;
- компенсаторні дії на фоні перегріву призводять до зриву механізму терморегуляції;
- зростає температура тіла: організм намагається створити баланс, зрівнявши свою власну температуру з навколишньою;
- механізми адаптації виснажуються, виникає стадія декомпенсації; розвивається загальна інтоксикація, ацидоз, ДВЗ-синдром, ниркова і серцева недостатність. У деяких випадках припиняється енергоживлення мозку, розвивається набряк і стається крововилив.

ЩО ВИКЛИКАЄ ТЕПЛОВИЙ УДАР:

- тривале перебування в умовах підвищених температур, відсутність або погане кондиціонування повітря;
- тривале перебування під прямим сонячним світлом (сонячний удар);
- погана пристосувальна реакція організму на підвищення температури зовнішнього середовища;
- надмірне укутування маленьких дітей.

ФАКТОРИ РИЗИКУ ВИНИКНЕННЯ ТЕПОВОГО І СОНЯЧНОГО УДАРУ:

- літній і дитячий вік, вагітність;
- наявність хронічних захворювань: гіпертонічної та ішемічної хвороби серця, патології щитовидної залози, цукрового діабету, бронхіальної астми, гепатитів, психічних захворювань;
- інсульт або інфаркт в анамнезі;
- гормональні порушення; алергія; ангідроз і гіпергідроз; зайва вага; підвищена метеочутливість; алкогольне або наркотичне сп'яніння; недостатній режим вживання води, прийом сечогінних препаратів; інтенсивна фізична праця;
- підвищена вологість повітря;
- прийом певних препаратів: трициклічних антидепресантів, амфетамінів, інгібіторів МАО;
- щільний, гумовий, синтетичний одяг.

СИМПТОМИ ТЕПОВОГО УДАРУ В ДОРΟΣЛИХ І ДІТЕЙ:

- почервоніння шкірних покривів;
 - шкірні покриви холодні на дотик, іноді з синюшним відтінком;
 - слабкість, сонливість;
 - помутніння свідомості, задишка;
 - холодний піт, сильний головний біль і запаморочення;
 - розширення зіниць, потемніння в очах;
 - прискорення й ослаблення пульсу;
 - висока температура (до 40°C);
 - нудота, блювота, болі в животі;
 - затримка сечовипускання;
 - хиткість ходи;
 - у важких випадках: судоми, непритомність.
- Симптоми теплового удару в дітей такі самі, тільки клініка завжди буде

більше вираженою, а стан – важчим. Єдиний симптом, який характерний для дітей, – це носова кровотеча на фоні теплового удару.

СИМПТОМИ СОНЯЧНОГО УДАРУ

Ознаки сонячного удару в дорослих такі самі, як і при тепловому ударі. Може спостерігатися кілька симптомів, але завжди пацієнт буде вказувати на тривале перебування під сонцем. Як правило, згубний вплив сонця буде також відображатися на стані шкірних покривів. Вони будуть червоними, набряклими, дотик до шкіри буде вкрай болючим і неприємним. Симптоми сонячного удару в дітей не дуже відрізняються від дорослих. Діти завжди важче переносять перегрів, стають плаксивими або, навпаки, апатичними, відмовляються від води та їжі. Дитячому організму з ще не сформованими механізмами терморегуляції досить і п'ятнадцяти хвилин перебування під прямим сонячним промінням, щоб отримати сонячний удар!

Залежно від симптоматики, що переважає, виділяють кілька форм теплового удару:

- асфіксія – сповільнення всіх функцій ЦНС, зокрема дихальної;
- піретична, коли температура тіла досягає 40-41 °C;
- церебральна – з судомами і помутнінням свідомості;
- гастроентерична – діарея і блювота при затримці сечовипускання.

За ступенем важкості медики поділяють тепловий удар на легкий, середній і важкий. Важкий ступінь у 30 % випадків призводить до смерті потерпілого.

ПЕРША ДОПОМОГА

Дії з надання першої допомоги відіграють головну роль у профілактиці прогресування порушень терморегуляції. Вони повинні бути згадженними, оперативними, а головне – своєчасними!

- Ізолювати потерпілого від шкідливого чинника – тепла: посадити в тіні, вивести в прохолодне приміщення і т. д.
- Викликати машину швидкої допомоги. Не беріться оцінювати важкість стану потерпілого. Навіть якщо людина почуває себе непогано, її повинен оглянути лікар.
- Якщо людина непритомніє, треба дати понюхати нашатирний спирт, потерти і вщипнути за мочки вух, злегка вдарити по носі.
- Зняти одяг, що збільшує нагрівання тіла та сковує рухи.
- Відчинити двері, тобто забезпечити приплив свіжого повітря.
- Покласти під голову валик з підручних засобів.
- Накрити тіло вологою тканиною.
- Якщо на шкірі є сонячні опіки, треба прикласти до них прохолодні примочки, які слід змінювати в міру нагрівання і висихання тканини. Якщо під рукою є «Пантенол», варто змастити ним місця з опіками.
- На лоб і під потилицю потрібно покласти холодні компреси: холодний рушник, шматочки льоду, загорнуті в тканину, спеціальний охолоджувальний пакет, пляшку з холодною водою.
- Якщо хворий може пересуватися сам, треба помістити його під душ або в прохолодну ванну. Якщо пересування ускладнене – обливати тіло прохолодною водою.
- Дати хворому прохолодне пиття. Не можна вживати каву, енергетики, а тим більше спиртне.

ЯК УНИКНУТИ ТЕПОВОГО УДАРУ?

- Уникати підвищеної фізичної активності й пасивного перебування під прямим

сонячним промінням з 10.00 до 17.00, тобто в години високої активності сонця.

- Захищатися від сонячних променів: носити головний убір світлих тонів, користуватися парасолькою, відпочивати під навісом або в тіні дерев.
- Носити одяг світлих тонів з натуральних тканин.
- Дотримуватися режиму вживання води, випиваючи не менше двох літрів на день.
- При роботі або перебуванні в приміщеннях з підвищеною температурою повітря частіше відкривати вікна, використовувати кондиціонери і вентилятори, періодично виходити на 5-10 хвилин у прохолодні приміщення.
- Уникати переїдання, особливо жирної та гострої їжі, яка призводить до зневоднення.
- Не можна вживати алкоголь і навіть слабоалкогольні напої в спеку.
- Остання рекомендація стосується тих, хто вже пережив тепловий або сонячний удар: не поспішайте повертатися до звичного способу життя, як тільки вам стало легше. Відновіть свої сили, бо повторний тепловий удар може статися того самого дня і з важчими симптомами!

"SOLI DEO GLORIA"

"Soli Deo gloria"! Лишь Богу Славу воздадим – Творцу Вселенной! Указал Он к вечности дорогу, Божия любовь свята и неизменна!

Если удалось окончить дело, Воздавай с восторгом Богу славу, Чтобы сердце песнь хвалы воспело, Честь Ему принадлежит по праву!

Лишь Ему – не нам, пылинкам бrenным! Он дает дыханье жизни людям, Делает наш труд благословенным, Если сердце мраком не остудим.

Слава Господу Творцу за землю, Нам плодоносящую доньше, Горечь зла потоками приемля, Превратиться не спешит в пустыню.

Слава Господу за небо, За надежду в вышине надзвездной И за манну неземного хлеба, Что спастись пока еще не поздно.

Он один такой достоин славы, Ведь Его любовь невероятна! Он нам, грешным, дарит шанс и право Возвратиться в дом Его обратно.

Заплатив так дорого за это, В жертву вместо нас принес Он Сына! Господу, Который есть спасеньем, светом, Слава! Аллилуйя Богу-Властелину!

Ольга Бокова

**ШКОЛА
БІБЛІЇ**
ГОЛОВНА ОСВІТА ЖИТТЯ

БІБЛІЙНІ УРОКИ

- «Вірую» (укр./рос.)
- «Нове життя» (укр./рос.)
- «Дивовижні факти» (укр./рос.)
- «Сила відродження» (укр./рос.)
- «Discover» (рос.)

УРОКИ ДЛЯ ДІТЕЙ

- «Небесна перлинка» (укр./рос.)
- «Дивовижні факти» (укр./рос.)

УРОКИ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ ТА МОЛОДІ

- «Формула життя» (рос.)

УРОКИ З ПСИХОЛОГІЇ СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН

- «Когда любовь возвращается домой» (рос.)

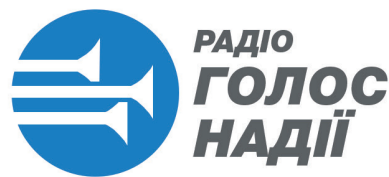
Замовляй безкоштовний курс для себе або своєї сім'ї

0 800 30 20 20

(*безкоштовно з мобільних та стаціонарних телефонів України)

Пройди інтерактивний курс вивчення Слова Божого на сайті **bible.ua** та **ОТРИМАЙ ПОДАРУНОК**

ВИВЧАЙМО БІБЛІЮ РАЗОМ!

**Радіо «Голос надії» —
це промінь надії
у кожен дім та
в кожне серце.**

radio.hope.ua

ДЕ СЛУХАТИ?

- ▶ В Інтернеті **24/7**
radio.hope.ua
- ▶ Через додатки
для Android та iOS
- ▶ Через TuneIn, SmartTV
- ▶ В офлайн-режимі
через подкасти
- ▶ На УР-1
СБ 17:30 / НД 07:55
- ▶ УР-2
ПН 18:55 / ВТ 18:45

Завжди на зв'язку **0 800 30 20 20**

РАДІО, ЯКЕ ДАРУЄ НАДІЮ ...

**ОЛЕКСАНДР
БОЛОТНИКОВ**

БАГАТОСЕРІЙНИЙ
ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ
ПРОЕКТ

“Ekklesia. ПРИЗВАННІЕ БОГОМ”

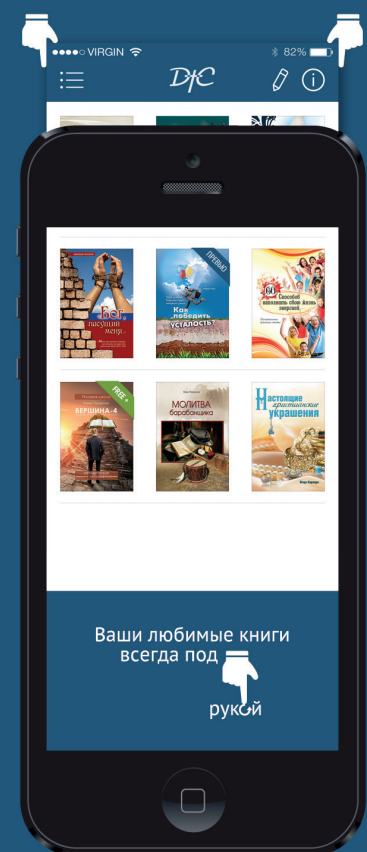
Особливий погляд на події історії Церкви:
від її зародження до наших днів.
Проект складається із семи частин,
кожна з яких розкриває історичний період
однієї із семи церков із книги Об'явлення.

Більше інформації:

ekkleisia.hope.ua

Теперь мы в App Store

Приложение: «LifeSource»

Ваши любимые книги
всегда под
рукой

Щомісячна газета «Вічний Скарб»

Видавець — християнське видавництво «Джерело життя»

Відповідальний за випуск: директор
видавництва «Джерело життя» Василь Джулай
Головний редактор видавництва: Лариса Качмар
Богословська експертиза: доктор богослов'я Ігор Корещук
Відповідальний редактор: Яна Хорошко
Над номером працювали: Олена Котлярова, Олена Мехоношина
Відповідальна за друк: Тамара Грицюк
Коректори: Людмила Шаповал, Інна Джердж
Дизайн та верстка: Артур Антер
Наклад: 100 000 прим.

Адреса: 04071, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А
e-mail: dzherelo@ukr.net; тел.: (044) 467-50-72

Якщо Ви бажаєте пожертвувати кошти
на розвиток газети, то можете це
зробити через банк.

Наші реквізити:

Ідентифікаційний код:

ЄДРПОУ 19350731

Адреса: 04071, м. Київ,

вул. Лук'янівська, 9/10А

Рахунок: 26006149457

МФО 380805

Найменування банку

«РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ» у м. Київ

Редакція залишає за собою право друкувати матеріали в
дискусійному порядку, не поділяючи поглядів автора, а
також право редагувати і скорочувати тексти.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Оголошен-
ня, реклама та листи дописувачів друкуються мовою
оригіналу. Листування ведеться лише на сторінках газети.
Відповідальність за зміст статей несе автор.

Свідоцтво про державну
реєстрацію
Серія KB №8176 від 03.12.2003

